

**Stanovisko k
Metodice definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné
tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České
republice**

Obecně:

Předložená Metodika je poznamenána nekvalitním překladem (zřejmě, podle některých doslovných překladů jako „pákový efekt na trh“ nebo „utopené náklady“ z angličtiny). Díky tomu jsou některé formulace špatně srozumitelné a mohly by být příčinou nejednoznačného výkladu. Na nejkřiklavější případy upozorňuje v další části Stanoviska. Metodika proto **bezpodmínečně vyžaduje jazykovou redakci a odstranění formulací s nečeskou syntaxí a nesprávně přeložených výrazů.**

Řada ustanovení je velmi volných a vágních, poskytují Úřadu úplnou volnost ve volbě kritérií, aniž je musí jakýmkoliv způsobem zdůvodňovat (např. výběr kritérií při hodnocení významné tržní síly). Je nutné, aby Metodika stanovila pravidlo, že **Úřad je povinen zdůvodnit výběr metod a kritérií.**

Celý materiál je tak obecný, že jej nelze považovat za metodiku, nebo návod, ale píše za obecné principy.

K jednotlivým ustanovením:

Str. 5 Není zcela zřejmý obsah termínu „Prosazování hospodářské soutěže“ a pravděpodobně ani neexistuje jednotný názor na to, jakými nástroji by se tak mělo dít a jaký je ideální „cílový stav“. Proto doporučujeme zaměnit za termín „Podpora hospodářské soutěže“.

str.6 Není zcela srozumitelné, co je myšleno pod bodem a) posouzení cílů zásahu. Na myslí jsou zřejmě cíle nápravných opatření uvedené v kap.2.3.1, ale ani potom není zřejmé, co je na těchto cílech k posouzení. K tomu se ještě vyjádříme dále. Vzhledem k tomu, že cíle uvedené v 2.3.1 jsou strukturovány konfliktně je evidentní, že regulátor se bude muset často rozhodnout zda upřednostní některý z těchto cílů před jiným, to by však mělo být součástí hodnocení trhu a vyváženosti faktorů, které jej ovlivňují, nikoli „jakýmsi“ předem předem a na analýze nezávislým hodnotícím cvičením. V žádném případě pak nemůže být „posouzení cílů zásahu“ prvním krokem při volbě remedies. V prvé řadě musí být identifikovány (potenciální) dysfunkce trhu a teprve následně možná opatření testována z hlediska proporcionality vůči identifikovaným problémům. Tento bod navrhujeme vypustit.

kap.2.1 Definování relevantního trhu

Definice trpí neurčitostí a špatnou češtinou. Co se rozumí spojením „v rozšířeném pojetí dostatečně odlišitelné“. Pouhým vypuštěním slov „rozšířeném pojetí“ je definice jasnější a srozumitelnější (nikoliv však vyčerpávající). Doporučujeme použít definici relevantního trhu podle zákona o hospodářské soutěži. Kriteria uvedení a) až c) jsou kriteria „první volby“, která sloužila EK k vymezení 18 relevantních trhů, tato kriteria nejsou tedy obsahem definice, ale nástrojem analýzy k určení relevantního trhu vhodného pro *ex ante regulaci*. Smysl by měla jen tehdy, kdyby Úřad chtěl definovat trhy pro *ex ante regulaci* odlišně od EK. Pokud jde o definici relevantního trhu obecně, je trh definován strukturou výrobků a služeb (produktově), časovým obdobím a prostorovým (regionálním) vymezením.

2.1.2 Věcné vymezení

Není zřejmé jaký význam pro definování trhu mohou mít *podmínky konkurence*, nutno z definice vypustit.

2.1.2.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky.

Problematika zastupitelnosti na straně nabídky (převedení kapacit) a vznik zcela nové nabídky (nových kapacit) je výrazně omezena časovým horizontem analýzy. Z ekonomického hlediska není podstatné, zda převis poptávky nad nabídkou je zaplněn převedením výrobní kapacity nebo novou kapacitou, podstatné jsou náklady (čas je jejich složkou). Dá se předpokládat, že převedení stávající kapacity vyžaduje náklady nižší (náklady minulých období - sunk costs - jsou uvažovány jako nulové) a tudíž bude existence potenciální kapacity umožňující převedení produkce hrát tím větší roli, čím kratší horizont budeme uvažovat. Tato část metodiky je nevyvážená v tom, že zdůrazňuje pouze potenciál zastupitelných kapacit (což je pochopitelné k časovému horizontu), ale zcela opomíjí potenciál nových kapacit (vyšší časová a investiční náročnost nového vstupu na trh je sice pravděpodobná, není však daným pravidlem). To potom vede k sestavování „seznamů“ náhradních soutěžitelů, ale nikde se nehovoří o potenciálu „nových“ soutěžitelů, jinými slovy o analýzu investičních příležitostí, investičních přitažlivosti trhu, překážek k investování atd. Informace o náhradních soutěžitelích výrazně převažují nad informacemi o nových investorech, důsledkem je vytváření pro-investiční politiky podceňováno. Navrhujeme proto, aby analýza obsahovala vedle „seznamu“ zaměnitelných kapacit i výčet potenciálních investičních možností.

2.1.2.3. Hypotetický test

Test je popsán velmi nepřesně. Principem HMT je zjišťování, zda SSNIP (small but significant non-transitory increase in price) ze strany hypotetického monopolisty by byl profitabilní či nikoliv. Minimálně je nutné zaměnit slova „mnoho spotřebitelů/poskytovatelů“ slovy „kritické množství spotřebitelů/poskytovatelů“. Rovněž slovo „relativní“ ne zcela přesně odpovídá anglickému „small but significant“ – většinou se uvažuje 5% nebo 10% zvýšení.

2.2. Analýza relevantního trhu

Základním krokem analýzy je zjištění, zda na trhu existuje SMP poskytovatel. Následuje analýza funkčnosti trhu a zjišťování, zda neperfektnosti na trhu jsou způsobeny vnitřními faktory (SMP, nerovnováhy na trhu ap.), nebo faktory vnějšími (regulace, legislativa apod.). Je proto v zájmu zachování této logiky uspořádat celý text. (Struktura dalšího řazení subkapitol tomu odpovídá, jde jen o redakční úpravu). Je otázkou, zda identifikace (potenciálních) problémů je „těžištěm“ analýzy. Přikláníme se spíše k názoru, že se jedná až o následný krok při hodnocení dostatečnosti obecného soutěžního práva či při volbě remedies.

2.2.1. Posouzení významné tržní síly

Nelze připustit formulace typu „uzná za vhodné“, „podle vlastního uvážení“ ap. Je přirozené, že hodnotitel (tedy Úřad) stanoví kritéria vhodná pro daný trh (a nikoliv, která uzná za vhodná). Mezi slovy „vhodný pro“ a „uzná za vhodné“ je zásadní rozdíl. První přístup je objektivní, druhý subjektivní. Zásadním požadavkem je to, že zvolená kritéria musí být vždy objektivní, zdůvodněná a transparentní. Totéž platí pro jejich váhy.

Z metodiky rovněž není zřejmé, v jakém smyslu Úřad vezme v úvahu existenci stávajících nápravných prostředků.

str. 11 Tržního podíl

Hranice 25%, 40% a 50% je patrně převzata z Guidelines, text v metodice ovšem mírně posouvá význam těchto hraničních hodnot směrem k identifikaci dominance.

str. 11 Kriteria zaměřená na charakteristiku podniku

Celkovou velikost podniku nelze hodnotit bez relace k ostatním podnikům na trhu. Nerozumíme tomu co znamená „přímý a nepřímý vliv na infrastrukturu.“ Doporučujeme vyškrtnout.

str.12

Přístup na kapitálové trhy, resp. k jiným finančním zdrojům je vyjádřen v ceně kapitálu, který firma platí. Obecně se jedná o komplikovaný výpočet, který ovšem provádějí v tomto směru velmi zkušené a především nezávislé instituce jako jsou investiční banky. Pokud je tedy nutné zahrnout přístup k finančním zdrojům do analýzy trhů, pak je třeba vycházet ideálně alespoň z průměru tří studií investičních bank. Některé parametry uvedené v dokumentu, jako např. vlastnická struktura či výnosové indikátory jsou již v ukazateli WACC promítnuty a zohledňují navíc pohled trhu samotného na posuzovanou firmu. Jiné parametry, jako např. podíl operátora na trhu jsou pro posouzení přístupu ke kapitálu irelevantní.

2.2.1.2 Zkoumání společné SMP

Celý text je nutno uvést do souladu s vyhláškou a tam, kde se text odvolává na soutěžní právo uvést do souladu s ním.

2.3.1 Cíle nápravných opatření

Tato kapitola trpí značnou nekonzistentností. Např. do části 1 (prosazování hospodářské soutěže) zřejmě systematicky nepatří body a) a d). Část 3a) systematicky vůbec nespadá do analýz trhů a remedies. USO je samostatný institut nového regulačního rámce. Doporučujeme vypustit celou kapitolu, protože cíle nápravných opatření jsou dány již základními cíly regulačního rámce na str. 5.